

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - УчПФ
към 31 декември 2022 година**

Националният осигурителен институт (НОИ) е бюджетна организация. Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Балансът на НОИ към 31.12.2022 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) дадени с ДДС № 20/2004 г., ДДС № 14/2013 г., ДДС № 01/16.01.2020 г., ДДС № 09/22.12.2020 г., относно изготвянето и представянето през 2021 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства и ДДС № 08/22.12.2022 г., относно изготвянето и представянето на тримесечните отчети за касовото изпълнение, на оборотните ведомости и друга отчетна информация към 31.12.2022 г., на бюджетните организации и други.

Отчетността в системата е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, Закона за публичните финанси (ЗПФ), Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), Счетоводната политика на НОИ, утвърдени вътрешни правила и други нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации.

Приходите и разходите на института се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 и 7. Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред и синхронизирано на синтетично и аналитично ниво. Счетоводната дейност в НОИ се осъществява чрез двустранно счетоводно записване. Използва се единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт "Торнадо".

Счетоводните записвания в НОИ се извършват при спазване принципа на текущо начисляване. Разходи, отнасящи се за текущата година се начисляват за същата, както и когато първичният счетоводен документ е издаден през следващата година.

Освен фондовете на ДОО, НОИ администрира и дейността на Учителския пенсионен фонд (УчПФ). Приходите на фонда се формират от постъпилите осигурителни вноски за УчПФ за сметка на работодателите, като част от средствата се събират и превеждат от Националната агенция за приходите (НАП). Съгласно чл. 159, ал. 6 и ал. 11 от Закона за публичните финанси, дължимите суми от бюджетните организации за осигурителни вноски, които са включени в схемата на централизирано разплащане на осигурителни вноски, се превеждат директно от централния бюджет по сметката на НОИ. Освен постъпления от осигурителни вноски, в приходната част са отразени и приходи на НОИ от лихви от ДЦК, както и приходи от наложени глоби, имуществени санкции, наказателни лихви. Разходите на средства от УчПФ се осъществяват от НОИ. За осчетоводяване движението на средствата от УчПФ са открити отделни счетоводни сметки. За сметките на УчПФ се прилага отделен код 5591 вместо кода на НОИ 5500, при което за този фонд се изготвя отделен касов отчет и отделна оборотна ведомост.

Годишният бюджет на Учителския пенсионен фонд се приема със закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година като приложение към него.

От **01.01.2014 г.** е прекратено обслужването от търговски банки (без БНБ) на кодове в СЕБРА със структура **745 xxx xxx-x и са закрити сметки 7445 на УчПФ** на ТП на НОИ.

Средствата за изплащане на пенсии от УчПФ от 01.01.2014 г. се превеждат от кодове за плащане в СЕБРА на пенсиите по ДОО.

Счетоводното отчитане на извършените разходи от бюджета на УчПФ в ТП на НОИ се отразява чрез съответни счетоводни сметки. С част от временно свободните средства на фонда, в ЦУ се закупуват държавни ценни книжа или се откриват депозити в БНБ на основание § 22, ал. 4 от Преходните и заключителни разпоредби на КСО и чл. 28 от КСО и Вътрешните правила за инвестиране на временно свободните парични средства на Учителския пенсионен фонд. При отчитане на касовите потоци, произтичащи от придобиването и реализирането на държавни ценни книжа се спазват изискванията на т. 7.19 от ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ.

В баланса на Националния осигурителен институт - УчПФ към 31.12.2022 г., е включена отчетна група "Бюджет" код 1000. В обхвата на групата са включени активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от дейността на УчПФ.

Балансът на НОИ за УчПФ към 31.12.2022 г. включва балансите на ЦУ на НОИ и на 28 второстепенни разпоредители с бюджет. Съгласно чл. 30, ал. 3 на КСО, ръководителите на ТП на НОИ са ВРБ. НОИ има 28 ТП на НОИ, които се намират във всички областни центрове, а именно в градовете: Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

ОТЧЕТНА ГРУПА "БЮДЖЕТ"

I. Актив на баланса

В раздел Б. **Финансови активи** в баланса е отчетена сумата в размер на 627 316 177 лв., формирана от четирите групи на раздела.

Към 31.12.2022 г. стойността на отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е 154 917 745 лв.

В тази отчетна група се отчитат закупените дългосрочни и краткосрочни левове и валутни ДЦК. Към 31.12.2022 г. не са закупени такива и по счетоводна сметка 5213 „Придобити дългосрочни държавни ценни книжа“ е отразена стойността на притежаваните ДЦК в лева и валута по номинал.

Към 31.12.2022 г. в отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени вземания.

Към 31.12.2022 г. стойността на отчетна група **III. Други вземания** е 9 642 101 лв., или нетно увеличение спрямо предходния период от 349 662 лв., както следва:

Други вземания – формирано е намаление в размер на 349 662 лв. от:

- сметка 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове за събрани средства и извършени плащания“ – вземания в размер на 7 950 158 лв. или увеличение спрямо предходния отчетен период в размер на 949 285 лв., формирано от събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. декември 2020 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. януари 2021 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през м. декември 2021 г. и прехвърлени по сметката на УчПФ през м. януари 2022 г.

- сметка 5231 „Разчети за лихви по придобити ДЦК“ – вземания в размер на 1 691 943 лв. или намаление спрямо предходния отчетен период в размер на 599 623 лв.,

формирано от начислени лихви по ДЦК в размер на 4 569 365 лв. и получени лихви по ДЦК в размер на 5 168 988 лв.

Към 31.12.2022 г. в отчетна група **IV. Парични средства** е отразена наличността по банковата сметка на НОИ за УчПФ в БНБ в края на периода в размер на 462 756 331 лв., включваща остатъка по банковата сметка в размер на 22 756 330 лв. и депозити в размер 440 000 000 лв. Остатъкът по банковата сметка на НОИ за УчПФ в началото на периода е 20 285 780 лв. и депозити 390 000 000 лв.

II. Пасив на баланса

В раздел **A. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 385 627 198 лв. Към 31.12.2022 г. е отчетено изменение в нетните активи в размер на (- 5 435 093) лв., което е в резултат на отчетените разходи в размер на 69 686 699 лв. и приходи в размер на 64 251 606 лв. от дейността на НОИ.

Към 31.12.2022 г. сумата на раздел **Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди**, е формирана от:

Група II. Краткосрочни задължения – отчетени са средства в размер на 536 673 лв., разпределени както следва:

- *Други краткосрочни задължения* на стойност 536 673 лв. или намаление спрямо 2021 г. в размер на 101 541 лв.

Посочената в отчета на НОИ - УчПФ сума за други краткосрочни задължения се формира от салдото по сметка 42717 „Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии“ и сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ в размер на 536 673 лв. По сметката текущо през 2022 г. са отразени разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано заплащане за УчПФ (с приходите от осигурителни вноски от бюджетни организации за м. декември 2022 г.).

ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ИВАЙЛО ИВАНОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА ОТНОСНО КАСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН
ИНСТИТУТ - УчПФ КЪМ 31.12.2022 г.**

Отчетът за касово изпълнение на бюджета на Национален осигурителен институт (НОИ) - УчПФ към 31.12.2022 г. е съставен в съответствие с указания на Министерство на финансите, дирекция “Държавно съкровище” ДДС № 08/22.12.2022 г. В отчета за касовото изпълнение на бюджета на НОИ - УчПФ към 31.12.2022 г. са консолидирани отчетите на централно управление и 28-те териториални поделения на НОИ - Благоевград; Бургас; Варна; Велико Търново; Видин; Враца; Габрово; Кърджали; Кюстендил; Ловеч; Монтана; Пазарджик; Перник; Плевен; Пловдив; Разград; Русе; Силистра; Сливен; Смолян; София-град; София-област; Стара Загора; Добрич; Търговище; Хасково; Шумен; Ямбол.

I. ПРИХОДИ

Приходната част на отчета на НОИ - УчПФ се формира основно от постъпилите осигурителни вноски за УчПФ за сметка на работодателите. Една част от тези средства се събират и превеждат от Националната агенция за приходите (НАП). Съгласно чл. 159, ал. 6 и ал. 11 от Закона за публични финанси, дължимите суми от бюджетните организации за осигурителни вноски, които са включени в схемата на централизирано разплащане на осигурителни вноски се превеждат директно от централния бюджет по сметка на НОИ. Освен от постъпления от осигурителни вноски в приходната част са отразени и приходи на НОИ от лихви от ДЦК, както и приходите от глоби, имуществени санкции, наказателни лихви. Общият размер на приходите в УчПФ към 31.12.2022 година са в размер на 98 051 476 лв. (с приходите за осигурителни вноски на бюджетни организации за месец декември) и формират 92,98 % изпълнение на годишния план на приходите на УчПФ за 2022 г., който е 105 452 300 лв. Приходите от осигурителни вноски са в размер на 92 882 483 лв., което е 94,73 % от всички приходи към 31.12.2022 г. Осигурителните вноски, постъпили от НАП са в размер на 80 192 027 лв., а постъпилите средства за осигурителни вноски на бюджетните организации, включени в схемата на централизирано разплащане, са в размер на 12 690 456 лв.

Разпределение на приходите по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация (ЕБК):

1. § 08-00 “Осигурителни вноски”:

§§ 08-01 „Осигурителни вноски от работодатели” –92 882 483 лв.

2. § 24-13 “Приходи от лихви и отстъпки от държавни и общински ценни книжа”:

Отчетените средства са на стойност – 5 168 988 лв.

3. § 24-19 „Приходи от други лихви /по надвзети пенсии/“ - 0.00 лв.

4. § 28-09 „Наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски“ – 5.00 лв.

5. § 36-19 „Други неданъчни приходи“ - 0.00 лв.

II. РАЗХОДИ

Разходите на УчПФ по уточнен план са в размер на 68 660 300 лв. Изпълнението към 31.12.2022 г. е 69 686 699 лв., което представлява 101,49 % спрямо планираните средства.

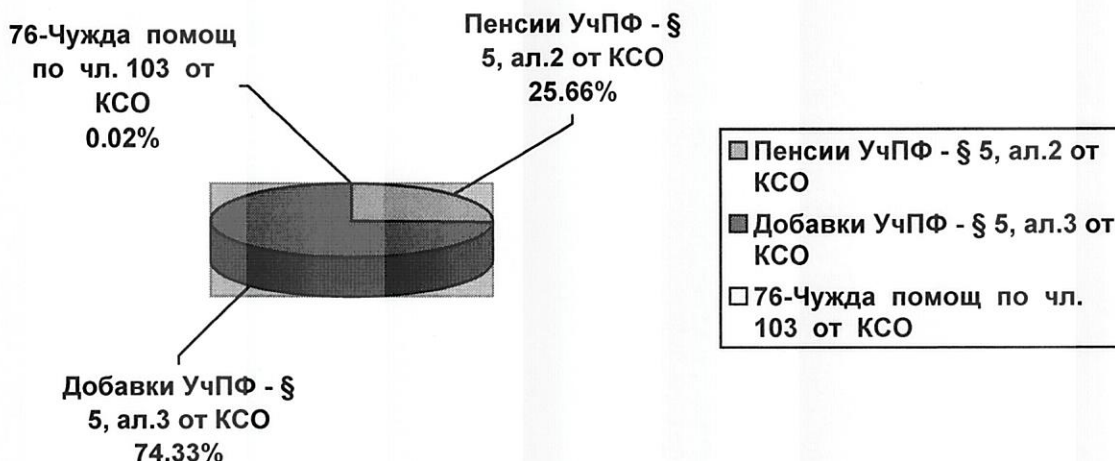
Разходите извършени по параграфи и подпараграфи на ЕБК са както следва:

1. § 10-00 Издръжка – към 31.12.2022 г. има отчетени средства в размер на 5 031 лв. спрямо уточнен план от 29 100 лв.

§ 41-00 Пенсии - Разходите за пенсии възлизат на 69 681 668 лв. и формират 100% от общия размер на разходите (69 686 699 лв.) и 101,53 % от планирания разход за пенсии, който е в размер на 68 631 200 лв.

Графика на разпределението на разходите за пенсии.

III. ТРАНСФЕРИ

В отчета на УчПФ към 31.12.2022 г. не са отразени получени/предоставени трансфери.

IV. ФИНАНСИРАНЕ

- § 88-05** „Събрани средства и извършени плащания от/за социално осигурителни фондове (+/-)“ – **(-949 285) лв.** – Разчет УчПФ с ДОО за събрани осигурителни вноски от НАП.
- § 89-01** „Суми по разчети м/у ЦБ, НОИ, НЗОК и НАП за поети осигурителни вноски“ – **(-101 541) лв.**
- § 91-11** „Покупка на държавни (общински) ценни книжа на първичния пазар(-)“ – Няма закупени ДЦК към 31.12.2022 г.
- § 91-22** „Получени погашения по държавни (общински) ценни книжа (+)“ – **25 156 600** погасени ДЦК към 31.12.2022 г.
- § 96-01** „Остатък по левови текущи сметки на бюджетните организации в БНБ от предходния период (+)“ – **20 285 780 лв.** – Остатък по сметката на УчПФ в БНБ към 31.12.2022 г.
- § 96-03** „Наличност по срочни депозити в началото на периода (+)“ – **390 000 000 лв.**
- § 96-07** „Наличност по левови текущи сметки на бюджетните организации в БНБ в края на периода (-)“ – **(-22 756 331) лв.** – Остатък по сметката на УчПФ в БНБ към 31.12.2022 г.
- § 96-09** „Наличност по левови депозити на бюджетните организации в БНБ в края на периода – **(-440 000 000) лв.**

ГЛ. СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЕЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ИВАЙЛО ИВАНОВ

